

Chestiunea tezaurului BNR trimis la Moscova, adusa în atentia UE

Banca Nationala a României aduce în atentia Uniunii Europene chestiunea tezaurului în aur al României ajuns la Moscova în timpul Primului Razboi Mondial, prin expozitia "Tezaurul Bancii Nationale a României, trimis la Moscova si niciodata returnat - o datorie mai veche de un secol", inaugurata marti la sediul Parlamentului European.

Obiectivul expozitiei, organizata cu sprijinul eurodeputatului român Eugen Tomac (PPE), este de a aduce în atentia unele din documentele, arhivele si imaginile existente ce descriu privarea ilicita a României de tezaurul sau national, depus în custodie la Moscova în timpul Primului Razboi Mondial.

Expozitia, ce este deschisa pâna la 8 martie, își propune sa sporeasca gradul de constientizare în rândul decidentilor de la nivelul Uniunii Europene cu privire la unele dintre prioritatile culturale ale UE ce trebuie sa fie abordate în viitorul dialog bilateral cu Rusia, de îndata ce situatia securitatii în Europa va fi stabilizata.

Sunt expuse 28 de planse ce combina imagini integrate cu informatii scrise si capturi foto care sunt importante pentru tema expozitiei. Imaginile au fost selectate în colaborare cu Banca Nationala a României.

În cadrul inaugurarii expozitiei, celor prezenti le-au fost prezentate doua carti ce ilustreaza exact tema expozitiei: "Tezaurul Bancii Nationale a României la Moscova", de Cristian Paunescu, publicata în 2020 la Bucuresti, si "Destinul Tezaurului României - Argumente din arhivele ruse", de Ilie Schipor, publicata în 2023 la Bucuresti.

"Îi multumesc Bancii Nationale a României pentru ca a acceptat propunerea de a organiza aceasta expozitie aici, în incinta Parlamentului European. A sosit momentul sa spunem raspicat si clar ca România își doreste tezaurul acasa. Rusia trebuie sa înțeleaga ca putem trai în pace si în siguranta doar într-o lume guvernata de reguli, iar Rusia are obligatia de a-si respecta angajamentele asumate, chiar daca ele s-au întâmplat acum un secol. Va multumesc tuturor ca sunteti prezenti astazi aici. De asemenea, le sunt recunoscator tuturor colegilor din toate grupurile politice pentru ca sunt prezenti astazi aici, pentru ca este o actiune în interesul României", a declarat presedintele PMP, Eugen Tomac, în interventia sa.

La rândul sau, eurodeputatul Traian Basescu (PPE) a tinut sa remarce ca tezaurul cultural în mare parte a fost restituit în 1935 si 1956, ramânând însa nerestituit tezaurul Bancii Nationale.

"As vrea sa spun un lucru, pentru ca adesea vorbim despre tezaur fara a realiza foarte bine despre ce institutii vorbim. La vremea aceea, Banca Nationala era o institutie privata, nu era institutie a statului român, dar era detinatoare a rezervei de aur si rezervei de moneda a României. Nu va ascund ca problema tezaurului a fost un subiect abordat în discutiile pe care le-am avut cu presedintele Putin la Moscova, ca de altfel si problema transnistreana. Pentru dânsul, cele doua probleme nu exista si v-as putea spune ca modul cum le expediaza este ridicol pentru domnia-sa. De exemplu, la rugamintea mea de a da atentia returnarii tezaurului României depus la Moscova în timpul Primului Razboi Mondial, raspunsul presedintelui Putin a fost 'Noi nu gasim asa ceva. Nu se gaseste', ceea ce nu e adevarat. Știu precis unde este, cum e depozitat si nici n-a fost valorificat în vreun fel. Este acolo, depozitat în hrubele Kremlinului, îmi permit sa spun, si deocamdata nu vor sa-l returneze", a afirmat fostul presedinte al României.

El si-a exprimat convingerea ca tezaurul Bancii Nationale aflat la Moscova va fi primit înapoi "la un moment dat" nu foarte îndepartat, "momentul în care în Rusia s-ar putea sa apara democratia".

"Un regim ca al lui Vladimir Putin nu poate sa tina la nesfârșit. Rusia are deja 20 de ani de dictatura si 20 de ani de amenintare la adresa vecinilor. Toata politica lui Putin a fost o amenintare catre vecini. Deci, dupa parerea mea, nu

va mai dura mult regimul lui Putin, chiar daca va fi reales en fanfare peste câteva luni", a subliniat Basescu.

Eurodeputatul a notat ca acesta este singurul caz international în care rezerva monetara a unui stat si obiectele sale de patrimoniu national sunt încredintate spre pastrare unei alte tari, cu documente de protocol si garantii de returnare, si în care în final obligatiile asumate prin semnatura sunt ignorate.

Prezent la eveniment, Cristian Paunescu, consilier al guvernatorului BNR, a prezentat pe scurt demersurile facute de România pentru recuperarea tezaurului Bancii Nationale ajuns la Moscova.

"Partea rusa a încurajat tot timpul trecerea tezaurului român, chiar si a guvernului, pe teritoriul rus, carora le promitea protectie. Ce s-a întâmplat cu tezaurul Bancii Nationale, cu peste 90 de tone de aur, dar si cu cea mai mare parte a tezaurului artistic documentar, istoric si numismatic al României? Ele au luat drumul Moscovei, la sosire transporturile au fost reinventariate, au fost semnate documente de predare-primire din partea României, a Bancii Nationale, si din partea Bancii de Stat a Imperiului Rus, care se obliga sa restituie la momentul potrivit aceasta rezerva. Nu s-a întâmplat acest lucru si în curând în acei ani s-a dezlântuit revolutia bolsevica, condusa de Lenin, care a confiscat întregul tezaur românesc. Lenin a spus ca acest tezaur va fi restituit primului guvern democratic din istoria României. Au trecut perioade lungi, România a reluat relatiile diplomatice cu Uniunea Sovietica. În 1934 si 1935 a avut loc prima restituire a unei parti a tezaurului national al României. Mentionez aici, mai cunoscute, documente de arhiva si ramasitele pamântesti ale marelui domnitor Dimitrie Cantemir", a mentionat reprezentantul BNR.

În 2003, România si Federatia Rusa au semnat un tratat prin care se constituia o comisie ce trateaza problemele comune ale istoriei celor doua tari. "Au fost mai multe întâlniri ale acestei comisii, dar rezultatele negocierilor, care au fost importante si dificile, sunt putin cunoscute de publicul românesc. Pot sa spun si subliniez cu mândrie ca am reusit la aceste negocieri, într-un document adoptat de ambele parti, sa se mentioneze citez 'Partea rusa nu pune în discutie veridicitatea documentelor prezentate de Banca Nationala', respectiv documentele prin care se atesta ca au primit tezaurul, ce cantitate si faptul ca îl vor returna României", a afirmat Paunescu.

La inaugurarea expozitiei au fost prezenti, printre altii, eurodeputatii români Rovana Plumb, Corina Cretu, Maria Grapini si Vlad Botos, eurodeputatul lituanian Petras Austrevicius si ambasadoarea Republicii Moldova la Uniunea Europeana, Daniela Morari.